

HET STUDIEJAAR 1935-1936

REDE, UITGESPROKEN OP DEN
14DEN SEPTEMBER BIJ DE OVER-
DRACHT VAN HET RECTORAAT
DER LANDBOUWHOOGESCHOOL

DOOR

DR. W. C. MEES R. AZN

H. VEENMAN & ZONEN — WAGENINGEN — 1936

HET STUDIEJAAR 1935-1936

REDE, UITGESPROKEN OP DEN 14DEN SEPTEMBER 1936 BIJ DE OVERDRACHT
VAN HET RECTORAAT DER LANDBOUWHOGESCHOOL DOOR
DR. W. C. MEES R.AZN

Mijne Heeren Curatoren, Hoogleraren, Lectoren, Docenten, Ambtenaren en Studenten en Gij allen, die door Uwe tegenwoordigheid belangstelling toont in de lotgevallen onzer Hoogeschool.

Alvorens, overeenkomstig hetgeen bij de overdracht van het rectoraat gebruikelijk is, een overzicht te geven van de belangrijkste lotgevallen onzer hoogeschool, gevoel ik behoefte hier melding te maken van en mijne blijdschap uit te spreken over de verloving van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana met Zijne Hoogheid Prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld.

Over deze recente gebeurtenis in ons Vorstenhuis verheugen wij ons voor de Prinses zelve, doch niet minder voor het Nederlandsche volk. Moge aan het jonge paar een lang en gelukkig leven beschoren zijn en moge tot heil van Nederland het Huis van Oranje tot in lengte van dagen regeeren.

De laatste jaren heeft helaas de Dood onze Hoogeschool niet gespaard. Ook in het afgelopen studiejaar eischte hij zijn offers.

Op 10 December 1935 overleed plotseling de oud-hoogleraar Prof. Dr. J. H. ABERSON. Meer dan veertig jaren wijdde hij zijn beste krachten hier te Wageningen aan het landbouwonderwijs. Nadat onze instelling van landbouwonderwijs alhier tot hoogeschool was verheven, was hij het die als eerste in 1918 werd geroepen het ambt van Rector-Magnificus te vervullen. Allerszijds werden zijne verdiensten erkend, van de zijde van onzen Senaat door de verleenning van het doctoraat in de landbouwkunde honoris causa. In eene rouwzitting heeft de Senaat den overledene herdacht. Met den secretaris vertegenwoordigde ik den Senaat bij de crematie van Aberson's stoffelijk overschot te Westerveld.

In Januari van dit jaar moest de Senaat wederom in rouwzitting bijeen komen. Na een langdurige ziekte, welke van den aanvang af

weinig hoop gaf op herstel, overleed op den 15den van genoemde maand Prof. S. P. HAM, tot 1933 hoogleeraar in de houtteelt, boschbescherming, beheersleer en geschiedenis van het Indische boschbeheer. Wij weten allen, hoe HAM steeds met onze hoogeschool heeft medegeleefd en voor hare belangen in de bres heeft gestaan. Ook bij HAM's teraardebestelling was de Senaat door Rector-Magnificus en Secretaris vertegenwoordigd.

De nagedachtenis van beide overledenen zal bij wie hen hebben gekend niet worden uitgewischt.

Het curatorium onzer Hoogeschool leed een verlies doordat de Heer J. TH. VERHEGGEN te Buggenum, die sedert 1923 daarin zitting had, zich, in verband met zijn leeftijd, niet weder voor eene periodieke herbenoeming beschikbaar stelde. In de vacature, hierdoor ontstaan, werd met ingang van 8 Juni 1936 benoemd Mr. A. I. M. J. Baron VAN WIJNBERGEN te Utrecht. Moge de heer VERHEGGEN nog vele jaren in goede gezondheid genieten van de betrekkelijke rust, welke zijn zich terugtrekken uit het curatorium hem zal verschaffen.

Op 10 Januari j.l. mochten wij den curator Dr. H. J. LOVINK gelukwenschen met zijn zeventigsten verjaardag.

Prof. Dr. Ir. L. BROEKEMA herdacht op 1 November van het vorige jaar het feit, dat hij voor 50 jaren werd benoemd tot directeur der toenmalige Rijkslandbouwschool te Wageningen.

Prof. BARKER zag zich in dit studiejaar door een ernstige ongesteldheid geruimen tijd tot een gedwongen rust veroordeeld. Operatief ingrijpen bracht echter een krachtig herstel, zoodat hij na de Paaschvacantie zijn werkzaamheden in vollen omvang en met zijn bekende voortvarendheid kon hervatten.

Zooals mijn ambtsvoorganger in zijn overdrachtsrede reeds naar voren bracht, telde onze Hoogeschool bij den aanvang van het studiejaar vele vacatures.

Met groote voldoening kan ik er op wijzen, dat in de meeste dezer vacatures, veelal overeenkomstig het advies van den Senaat, thans is voorzien.

In de vacature, ontstaan door het overlijden van Prof. Dr. D. VAN GULIK, werd voorzien door de benoeming van Dr. J. A. PRINS tot hoogleeraar in de natuurkunde, de meteorologie en de klimatologie. Prof. PRINS hield op 25 Mei 1936 zijn inaugureele rede, waarvoor hij als onderwerp koos: „Water”.

Tot hoogleeraar in de microbiologie werd benoemd Prof. Dr. J. SMIT, die op 15 Juni zijn ambt aanvaardde met het uitspreken van een rede, getiteld: „Tot stof zult gij wederkeeren”.

De door het overlijden van Prof. DIEPERINK noodzakelijke voorziening in het onderwijs in landmeten en waterpassen heeft lang op zich laten wachten. Tenslotte kwam zij tot stand door de benoeming van den Heer A. KRUIDHOF tot lector in genoemde vakken. De heer KRUIDHOF hield op 29 Juni in verband met de aanvaarding van zijn ambt eene openbare voordracht over: „Momenten uit de optische afstandsmeting”.

In het onderwijs, vroeger door Prof. KIELSTRA gegeven, is thans in zooverre volledig voorzien, dat het gedeelte, dat niet aan Prof. NEIJTZELL DE WILDE is opgedragen, namelijk het koloniaal staats- en strafrecht, nu wordt verzorgd door Prof. Mr. Dr. WESTRA.

Het onderwijs in de tuinarchitectuur en de tuinkunst werd opgedragen aan Dr. Ir. J. T. P. BIJHOUWER te IJmuiden, dat in de technologie der rietsuikerbereiding aan Ir. A. SCHWEIZER te 's-Gravenhage.

Wegens het bereiken van den 65-jarigen leeftijd kon Ir. J. G. HAZELOOP, die sedert 1 Januari 1923 een cursus in groententeelt aan onze Hoogeschool gaf, niet voor eene herbenoeming in aanmerking komen. Ik wil niet nalaten hier een woord van waardeering uit te spreken voor de wijze, waarop Ir. HAZELOOP het zijne bijdroeg in de opleiding van onze tuinbouwkundige ingenieurs.

De heer HAZELOOP is opgevolgd door den Rijkstuinbouwconsulent Ir. J. M. RIEMENS te 's-Gravenhage.

Bij den aanvang van het studiejaar dreigden de vele vacatures, welke dus thans grootendeels weder vervuld zijn, een ernstige belemmering te vormen voor een normaal verloop der studie. Dat de moeilijkheden tot de geringste afmetingen zijn terug gebracht, danken wij aan de heeren Prof. Dr. E. VAN EVERDINGEN, Dr. Ir. A. J. STARING en Dr. Ir. K. T. WIERINGA, die bereid werden gevonden tijdelijk colleges te geven respectievelijk in meteorologie, natuurkunde en microbiologie.

Nog niet voorzien is in het onderwijs in de physiologie der dieren. Gelukkig werd Prof. GRIJNS bereid gevonden zijne werkzaamheden voorloopig te blijven voortzetten. Het is te hopen, dat bij de vervulling dezer vacature ten volle rekening zal worden gehouden met het belang van dit studievak voor de veeteeltwetenschap.

In verband met de meergenoemde vacatures werden als deskundigen bij de examens benoemd:

Prof. Dr. E. VAN EVERDINGEN te De Bilt (meteorologie),
 Prof. J. M. TIENSTRA te Delft (landmeten en waterpassen),
 Dr. Ir. A. J. STARING te Wageningen (natuurkunde),
 Dr. Ir. K. T. WIERINGA te Wageningen (microbiologie),

Dipl. Ing. R. H. D. SAX te 's-Gravenhage (technologie der rietsuikerbereiding),
 H. F. HARTOGH HEYS VAN ZOUTVEEN te Wageningen (tuinarchitectuur en tuinkunst),
 Ir. J. G. HAZELOOP te Alkmaar (groententeelt),
 Ir. K. BOSMA te Wageningen (veeteelt, tijdens de ziekte van Prof. BAKKER).

Aan Prof. Ir. C. BROEKEMA viel ter gelegenheid van den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin de onderscheiding ten deel van zijne benoeming tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw.

Door de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's-Hertogenbosch werd aan Prof. L. VAN VUUREN voor een, met medewerking van vier landbouwkundige ingenieurs, uitgebracht rapport betreffende Maasgemeenten, de groote gouden penning der Kamer toegekend.

Prof. T. J. BEZEMER werd benoemd tot lid van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.

De vast-assistent Ir. W. A. J. OOSTING promoveerde tot doctor in de landbouwkunde. Hetzelfde is te vermelden van de inmiddels vertrokken assistenten Ir. O. BANGA en Ir. A. L. S. BÄR.

Onze Hoogeschool werd dit jaar weder bezocht door een groot aantal belangstellenden, waaronder zeer vele buitenlanders, dit laatste vooral na het te Amsterdam gehouden Internationaal Botanisch Congres.

Afzonderlijk moge worden melding gemaakt van een bezoek van den Minister van Landbouw en Visscherij, Zijne Excellentie Dr. L. N. DECKERS, die op 13 en 14 Mei, begeleid door onzen President-curator, onzen curator VAN WELDEREN BARON RENGERS en den Secretaris van Curatoren, vrijwel alle laboratoria onzer Hoogeschool bezichtigde.

Ook dit jaar werden weder een aantal wetenschappelijke reizen ondernomen.

Begin April vertrok Prof. Dr. Ir. C. H. EDELMAN met eenige studenten en afgestudeerden voor een half jaar voor een studiereis naar Nederlandsch-Indië.

Op verzoek van den Ondernemersraad voor Suriname controleerde Prof. Ir. A. M. SPRENGER de in genoemde kolonie aangelegde proefvelden voor de bananencultuur.

Prof. Dr. J. J. VAN LOGHEM ondernam begin Juni een studiereis van 4 maanden naar Nederlandsch-Indië.

Prof. J. E. VAN DER STOK bezocht Cilicië (Turkije) voor het uitvoeren van een expertise van landbouwkundigen aard, waardoor hij tevens in de gelegenheid was een plaatselijke studie te maken van de

katoencultuur aldaar. Tevens bezocht hij het Rijks Agronomisch Instituut te Ankara (Turkije), de inrichting voor hooger landbouwonderwijs aldaar en het Joodsche landbouwproefstation te Rehoboth (Palestina).

Prof. Ir. J. H. THAL LARSEN nam actief deel aan het Congrès International des mines, de métallurgie et de géologie appliquée te Parijs.

Prof. Dr. H. M. QUANJER woonde te Brussel de 6e vergadering bij van het Internationaal Instituut voor onderzoek van de suikerbiet.

Prof. Ir. J. HUDIG maakte studiereizen naar Zwitserland en Engeland, naar het laatstgen. land tot bijwoning van het Internationaal Congres voor Bodemkunde te Oxford. Ook werden in Engeland diverse laboratoria bezocht, zooals Rothamsted Experiment Station en de laboratoria van de I.C.I. te Jealons Hill.

Prof. Dr. J. JESWIET vertoefde gedurende een week te Ohr bij Hameln om het arboretum am Ohrberg te bestudeeren. Ook nam hij deel aan een excursie in Duitschland met een internationaal groep van sociologen onder leiding van TÜXEN en BRAUN BLANQUET.

De landbouwkundige Dr. J. R. BEVERSLUIS maakte een studiereis naar Duitschland (Berlijn, Eberswalde, Münden enz.), ter bestudeering van het impregneren van beuken dwarsliggers.

De assistent Ir. J. VLIJGER bezocht het Vlaamsche Natuur- en Geneeskundig Congres te Gent en hield aldaar een voordracht.

Buitenlandsche excursies met studenten werden gemaakt door:

Prof. Ir. J. H. JAGER GERLINGS tezamen met Prof. JESWIET naar het boschgebied de Spessart,

Prof. Ir. SPRENGER naar Noord-Frankrijk,

Prof. Dr. EDELMAN naar het Rijnland, terwijl

Prof. JAGER GERLINGS ook nog deel nam aan eene door de Nederlandsche Boschbouwvereniging georganiseerde excursie naar het arboretum te Tervueren en het Forêt de Soignes bij Brussel.

Door den Minister van Landbouw en Visscherij werd Prof. JAGER GERLINGS aangewezen als voorzitter van de Nederlandsche delegatie naar het van 21 Augustus tot 9 September te Boedapest gehouden congres van de Unie van Instituten voor Boschbouwkundig onderzoek.

De Senaat was dit jaar o.m. vertegenwoordigd bij de herdenking van het 300-jarig bestaan der Rijks-Universiteit te Utrecht, de Erasmus-herdenking te Rotterdam, ter Algemeene Vergadering van het Koninklijk Nederlandsch Landbouwcomité en ter conferentie over het Universiteits-vraagstuk, georganiseerd door het Nederlandsch Comité van de International Student Service en de studentencom-

missie voor Volkseenheid en, de vorige week, bij de opening der eerste Agrarische Jaarbeurs te Utrecht.

Bij het Utrechtsche jubileum was ik tot mijn leedwezen door ongesteldheid verhinderd persoonlijk mede aanwezig te zijn. Prof. THAL LARSEN werd bereid gevonden mij aldaar te vervangen.

Wij ontvingen dit jaar ook eene uitnoodiging tot het bijwonen van het feest ter herdenking van het 550-jarig bestaan van de Universiteit te Heidelberg. Teneinde aan deze uitnoodiging gevolg te geven en onze Hoogeschool aldaar te vertegenwoordigen, werd een reiscrediet aangevraagd. De Regeering vond echter geen termen dit toe te staan. En daar het van onze zijde niet juist werd geacht, indien de vertegenwoordigers deze reiskosten voor eigen rekening zouden nemen, werd van vertegenwoordiging te Heidelberg afgezien. Mijnerzijds heb ik dit feit betreurd, vooral omdat zoovele instellingen op politieke gronden hare vertegenwoordiging achterwege lieten en dus allicht de meening kon ontstaan, dat ook van onzen kant op gelijke overwegingen de uitnoodiging niet werd aanvaard terwijl ik integendeel van meening ben, dat in den tegenwoordigen tijd van nationale en andere tegenstellingen, de vertegenwoordigers der wetenschap deze niet moeten verscherpen, doch veeleer moeten trachten de internationale samenwerking en omgang zoo eenigszins mogelijk in stand te houden en te bevorderen. Het is niet mijne bedoeling hier een betoog te houden ter weerlegging van hetgeen van andere zijde is aangevoerd ter motiveering van eene weigering op politieke gronden om aan het Heidelbergsche jubileum deel te nemen, doch ik meen wel te moeten wijzen op de ernstige gevaren, welke onze Westersche cultuur bedreigen, indien Midden- en West-Europa niet daartegen gemeenschappelijk front maken. Dat deze waarschuwing te dezer plaatse niet misplaatst is, volgt uit het nauwe verband, dat tusschen de Westersche cultuur en de wetenschap bestaat.

Veelvuldig werd ook dit jaar wederom van lokalen der Hoogeschool gebruik gemaakt voor door anderen georganiseerde wetenschappelijke voordrachten en bijeenkomsten.

De vereeniging „Studiebelangen” bleef haar gewoonte getrouw door in het afgelopen winterseizoen een reeks belangrijke lezingen te doen houden.

Van de bijeenkomsten, waarvoor lokaliteiten der Hoogeschool werden afgestaan, zou ik willen vermelden: de Indische Landbouwweek en de opening van het Internationaal Congres voor Plantenveredeling, dat door vertegenwoordigers uit twaalf landen werd bezocht en een wetenschappelijke boschbouwcurcus, georganiseerd door de Nederlandsche Boschbouwvereeniging.

Dat vele onzer instituten en laboratoria een nauwe voeling met de praktijk onderhouden, behoeft nauwlijks te worden vermeld. De meeste bekendheid te dien aanzien hebben wellicht wel verworven Prof. SPRENGER's most- en wijnproeven, waarmede niet onbelangrijke resultaten werden verkregen. De verkoop van zoeten most neemt sterk toe en de belangstelling in de bereiding ervan stijgt, hetgeen aan de fruitteelt en de conservenindustrie ten goede moet komen.

Voorts moge hier te dezer plaatse ook herinnerd worden aan een inzending van het Laboratorium voor Bloembollenonderzoek te Lisse op de bekende te Heemstede gehouden tentoonstelling „Flora” en aan de deelneming van het laboratorium voor Plantensystematiek aan eene tentoonstelling in het Koloniaal Instituut, waarbij een overzicht werd gegeven van de ontwikkeling van de botanische wetenschap hier te lande.

Onder de aan de Hoogeschool verbonden instituten leed helaas wegens gebrek aan middelen het Boschbouwkundig Instituut tot leedwezen van zijne beheerders tot dusverre een kwijnend bestaan.

Het verheugt mij, dat thans eenige ruimere mogelijkheden voor dit instituut zijn geopend en althans de meest noodzakelijke personeele voorziening bij een der afdelingen van dit instituut binnenkort zal worden getroffen.

Nieuwe laboratoria zijn dit jaar niet in gebruik genomen. Grootte verbouwingen hadden niet plaats.

Curatoren betrokken de voor hen bestemde vertrekken in het Aula-gebouw. Naar ik meen gaf dit feit wel de meeste vreugde aan Prof. TE WECHSEL, die zich na het vertrek van curatoren uit „Hinkeloord” aldaar de voormalige Curatorenkamer zag toegewezen, welke na een kleine verbouwing voor dezen hoogleeraar een welkome aanwinst beteekent.

Aan den heer J. F. VAN ZUTPHEN werd het bespelen van het orgel in de aula toevertrouwd, zoodat thans plechtigheden aldaar door orgelspel kunnen worden opgeluisterd.

Dat ten aanzien onzer gebouwen nog steeds urgente behoeften aanwezig zijn weet ieder, die geregeld de jaarlijksche overdrachtsreden heeft aangehoord. Hem is met name de gebrekkige huisvesting van de afdelingen Zuivelbereiding en Landmeten bekend.

Het laboratorium voor Tropische Landbouwplantenteelt heeft en verdient nog steeds de volle aandacht. Prof. JESWIET ziet gespannen uit naar het oogenblik, dat Prof. ROEPKE beter geholpen zal worden.

De zoo gewenschte verbouwing van de eerste verdieping van het Hoofdgebouw heeft nog steeds niet definitief haar beslag gekregen. De daarvoor bestaande plannen beloven niet alleen groote verbetering ten aanzien van hetgeen thans reeds op genoemde verdieping is onder-

gebracht, doch zullen, indien ze worden verwezenlijkt, ook ruimte verschaffen aan velen, die, zonder eigen laboratorium, thans elders plaats voor hunne werkzaamheden moeten vinden. Voor zoover zij daartoe van de gastvrijheid van anderen moeten gebruik maken, levert deze meermalen voor de gastheeren velerlei moeilijkheden op. De Minister van Landbouw en Visscherij heeft persoonlijk bij zijn reeds vermeld bezoek aan onze Hoogeschool den bestaanden toestand kunnen waarnemen. Moge zulks leiden tot een spoedige uitvoering van de reeds geruimen tijd gereedliggende plannen!

Uit den aard der zaak geniet het studentenleven steeds de volle belangstelling van de hoogleraren.

Bij verschillende van het Wageningsch Studentencorps uitgaande plechtigheden en feestelijkheden konden Rector Magnificus en Secretaris van den Senaat daarvan door hunne tegenwoordigheid en soms ook in woorden doen blijken.

Volgaarne gaven zij ook gevolg aan de uitnoodiging van de R.K. Studentenvereniging St. Franciscus Xaverius om deel te nemen aan haar vijfde lustrum, dat in November werd gevierd.

De sociëteit Ceres vierde dit jaar haar tweede lustrum.

De Wageningsche Studenten Tooneelvereniging voerde ter gelegenheid van haar zesde lustrum op „Terrain vague” van Jean Victor Pellerin.

De Wageningsche Studenten Orkestvereniging onder leiding van Prof. VAN UVEN, wijdde een concert aan muziek van Debussy.

De Studenten Roei- en Roei- en Roei-vereniging Argo behaalde eenige lauweren in den vorm van 5 eerste prijzen en 1 tweeden prijs.

Aan een verzoek van de in Februari 1935 opgerichte studentenvereniging Unitas Studiosorum Vadae om erkenning door den Senaat, meende deze voornamelijk niet te kunnen voldoen. In dit besluit moet niet worden gezien een principieele afwijzing, doch de meening, dat de nog zoo jonge vereniging haar bestaansrecht nog niet voldoende heeft bewezen. Het feit, dat zij zich reeds over het toetreden van vele leden mag verheugen doet daaraan niet af. Naar mijne meening zal Unitas, wil het bestaansrecht hebben, een eigen karakter moeten toonen, waarbij de fouten, welke de oprichters bij het Corps aanwezig achten worden vermeden.

Het totaal aantal ingeschreven studenten bedroeg in het afgelopen studiejaar 401 (25 vrouwelijke), waaronder 16 (8 vrouwelijke) voor enkele lessen. De overeenkomstige cijfers waren voor het vorige studiejaar 456 (21 vrouwelijke), waaronder voor enkele lessen 17 (7 vrouwelijke).

Het aantal voor de eerste maal ingeschreven studenten vertoont

eenige stijging. Het bedraagt 67 (3 vrouwelijke) tegen het vorige jaar 66 (2 vrouwelijke).

Bij deze cijfers is te bedenken, dat sinds het vorige jaar de landmeterscursus naar Delft werd verplaatst.

Het ingenieursdiploma werd behaald door 69 mannelijke (1 met lof) en door 2 vrouwelijke studenten. Het aantal promoties bedroeg 9.

Wat de vooruitzichten onzer afgestudeerden betreft, gelden ook voor hen zeker meer onzekerheden dan vóór de crisis het geval was. Toch moet men voor wie zijn studie aan onze hoogeschool behoorlijk volbrengt, die vooruitzichten ook niet al te somber schilderen. In „De toekomst der academische gegradueerden”, het dit jaar verschenen rapport van de commissie ter bestudeering van de toenemende bevolking van Universiteiten en Hoogescholen en de werkgelegenheid voor academisch gevormden, is de toon van hoofdstuk XV, gewijd aan beroepsuitoefening en toekomstmogelijkheden van landbouwkundige ingenieurs, dan ook minder pessimistisch dan die welke men veelal elders in dat rapport beluistert. De subcommissie welke dit hoofdstuk schreef, staat dan ook afwijzend tegenover maatregelen, welke strekken tot kunstmatige beperking van het aantal afgestudeerden, tenzij door eventuele beperkingen, aan andere studierichtingen opgelegd, de toeloop naar de Landbouwhoogeschool grooter zou worden dan onder normale omstandigheden het geval zou zijn.

Het is trouwens moeilijk zich geheel te onttrekken aan den indruk, dat zoodanige beperkingen soms worden gewenscht om sterke concurrentie in eigen kring te weren, zoodat niet steeds uitsluitend het algemeen belang aan het woord schijnt te zijn.

Verder zij opgemerkt, dat het m.i. verre de voorkeur verdient de omstandigheden, welke de vraag naar afgestudeerden deed afnemen, zoodanig te beïnvloeden, dat die vraag zich weder herstelt. Dat de economische wetenschap den weg daartoe aangeeft, behoeft mijnerzijds nauwelijks nogmaals te worden betoogd.

Toch zie ik mij verplicht nog in ander verband dezelfde gedachte naar voren te brengen. Nog steeds staan wij in het teeken der versobering. De voorloopige credieten, welke dit jaar beschikbaar konden worden gesteld, zijn zelfs van dien aard, dat, werd daaraan vastgehouden, bij vele laboratoria het werk zou kunnen worden stopgezet. Doch al ligt eene zoodanige afbraakpolitiek zeker ook allerminst in de bedoeling onzer regering, toch zal het steeds verder aandraaien van de bezuinigingsschroef aan de ontwikkeling onzer jonge hoogeschool niet ten goede komen.

Zeker zal ik de eerste zijn om te erkennen, dat ook de overheid de

tering naar de nering zal moeten zetten, zoodat nu de nering zoo zeer is achteruit gegaan, versobering van de overheidsdiensten niet alleen plicht, doch harde noodzaak is, wil men een nog somberder toekomst vermijden. Dit inzicht ontbreekt gelukkig aan onze hoogeschool niet, zoodat van de zijde van deze steeds ernstig is medegewerkt om aan de bezuinigingswenschen van de regeering te voldoen.

Zulks kan echter niet verhinderen, dat ik het in hooge mate betreur, dat men het ook hier te lande zoo ver heeft laten komen, dat die versobering onafwijsbaar werd. Had men tijdig de nering op peil gehouden, dan had ook de tering instand kunnen blijven.

Door handhaving van het verouderde gulden-is-gulden-stelsel in een tijd van snel dalend prijspeil, heeft men echter de rentabiliteit van ons bedrijfsleven doen verloren gaan en daarmee alle materieele en politieke ellende doen ontstaan, waartoe een ernstige economische depressie leiden moet. Door eene rechtsregeling, volgens welke alle uit vroeger tijd stammende geldschulden met inbegrip van loonen en traktementen zoowel naar boven als naar beneden, steeds worden herleid tot hare oorspronkelijke koopkracht, ware die ellende en tevens veel onrecht voorkomen. Het heeft niet mogen zijn en dus zullen wij thans de versobering, welke ons in verband daarmee door de regeering noodgedwongen wordt opgelegd, moeten aanvaarden. Laat ons dus tot het uiterste trachten de gelden, welke nog beschikbaar kunnen worden gesteld, op zoo efficiënt mogelijke wijze aan te wenden.

Doch laten wij tevens trachten een betere toekomst voor te bereiden door den strijd aan te binden of onvermoeid voort te zetten tegen de oorzaak der ellende, tegen den bestaanden rechtsregel, welke naarmate het prijspeil stijgt of daalt alle geldschulden automatisch reëel verlicht of verzwaart en daardoor alle rentabiliteitsberekeningen verstoort, het bedrijfsleven ontwricht en de welvaart te gronde richt.

Doch genoeg hierover. Het is thans niet het juiste oogenblik hierover meer uitgewerkte betoogen te houden.

Mijnheer de President-Curator. Als Rector-Magnificus had ik volop de gelegenheid op te merken, hoe na de hoogeschool U aan het hart ligt. Het kan niet anders dan dat dit aan eene vruchtbare samenwerking tusschen het college van Curatoren en den Senaat ten goede moet komen.

Mijne Heeren Assessoren en Secretaris van den Senaat. Ik wil niet eindigen zonder U allen mijn dank te betuigen voor den steun, welken ik in het afgelopen jaar van U heb mogen ondervinden. De prettige toon, welke altijd op onze talrijke vergaderingen heeft geheerscht, zal maken, dat ik steeds aan die vergaderingen met genoeg zal terugdenken. Wellicht ten overvloede zij gewezen op de belangrijke rol,

welke collega BEEKMAN, ook door zijne lange ervaringen in het college, op die vergaderingen vervulde.

Collega Quanjor. Mijn taak als Rector-Magnificus is ten einde. Gij zijt thans aangewezen haar van mij over te nemen. Ik weet, dat gij dat met liefde doet en dat gij Uwe beste krachten aan Uwe nieuwe functie zult wijden.

De taak, die gij aanvaardt is eene niet steeds gemakkelijke, doch schoone taak. Een bezwaar daaraan verbonden is echter dat zij vrij veel tijd vergt, tijd, welke tot dusverre veelal door wetenschappelijk werk werd in beslag genomen. Beider eischen geheel te bevredigen, is niet steeds mogelijk. Moge het U, niettegenstaande deze moeilijkheid, waarmede ieder rector nu eenmaal te strijden heeft, gegeven zijn in samenwerking met anderen veel vruchtbaren arbeid te verrichten. Met dezen wensch draag ik U den ambtsketen als teeken Uwer nieuwe waardigheid over.

Heil den nieuwen Rector!